

30. 6. 2011

Veďte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Společnost s ručením omezeným ve světle návrhu zákona o obchodních korporacích

V Poslanecké sněmovně prošel prvním čtením vládou předkládaný balík zákonů, které přinesou podstatnou změnu soukromého práva v ČR. Mezi nimi se největší pozornosti těší nový občanský zákoník, a to především proto, že zasáhne do života všech občanů. Pro podnikatele ale bude neméně důležitý navrhovaný zákon o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), který se zaměří pouze na nejnütnější právní problematiku typickou pro podnikatelský svět. Oblastí úpravy nový zákon o obchodních korporacích nahrazuje část druhou nynějšího obchodního zákoníku. Třebaže dle některých komentářů objevujících se aktuálně v médiích je zamýšlená právní úprava s ohledem na rozsah změn spíše kontraproduktivní, je třeba mít na zřeteli, že v určitých ohledech pozitivně reaguje na vývoj v právních řádech evropských zemí.

WEINHOLD LEGAL

Dle tvůrců zákona lze mezi hlavní přínosy návrhu zařadit snahu o zjednodušení podnikání, svobodné rozhodování o vlastnictví a zvýšení motivace k dobré správě společností. Kromě jiného dochází k významným změnám v úpravě společností s ručením omezeným (s.r.o.). Navrhovaná úprava má za cíl především umožnit snazší přístup k podnikání, a to především díky uvolnění úpravy s.r.o. od zbytečně přísné regulace, která se uplatňuje u akciových společností (a.s.).

V očích veřejnosti asi nejvíce viditelnou změnou bude to, že nový zákon upouští u s.r.o. od povinné tvorby základního kapitálu, jehož minimální výše je v současnosti stanovena na 200.000,- Kč. Nově bude postačovat základní kapitál ve výši 1,- Kč. Ve skutečnosti se tímto ale pouze reaguje na skutečnost, že základní kapitál už i v současnosti představuje pouhou účetní položku, protože zákon po společnosti nijak nepožaduje, aby touto částkou permanentně disponovala nebo aby v této hodnotě udržovala majetek. Základní kapitál tak ztratil svou původně zamýšlenou funkci, kterou byla ochrana věřitelů. Toto bude zřejmě nutné dostatečně vysvětlit široké veřejnosti, která nezřídka při výběru obchodní společnosti, jako subjektu, se kterým hodlá vstoupit do smluvního vztahu, přikládá přílišný význam výši základního kapitálu, tedy ve své podstatě pouze fiktivní částce v účetnictví.

Ochrana věřitelů společnosti je naopak posílena zvýšenou odpovědností jednatelů. Soud bude moci v případě úpadku, který zavinili jednatelé (nebo bývalí jednatelé) svým nesprávným rozhodnutím, určit, že věřitelům ručí celým svým majetkem za splnění povinností společnosti. Navíc v takovém případě jednatelům hrozí, že budou muset vydat odměnu za výkon funkce, a to za období až 2 let před úpadkem. Věřitelé budou dále ochráněni také zákazem vyplácením zisku společníkům, pokud by si tím společnost přivodila úpadek.

Další změnou, jak se tvůrci zákona snaží usnadnit podnikání, je zavedení širší využitelnosti podílů v s.r.o. Společenská smlouva bude moci nově připustit, že kromě základního podílu, se kterým jsou

spojena základní práva a povinnosti, může vzniknout i více různých druhů podílů a určit, jaký obsah tyto podíly mají. Může tedy dojít k vydávání např. podílů s prioritním právem na zisk, ale bez hlasovacího práva, jak tomu je již dnes u a.s. Takto bude mít tedy s.r.o. větší možnost otevřít se vůči novým investorům. S tím souvisí i nově zaváděná možnost inkorporovat podíl ve společnosti do cenného papíru – tzv. kmenového listu. Tímto cenným papírem bude společník svůj podíl nejen prokazovat, ale také i snadněji převádět. Avšak z toho důvodu, aby nedoházelo ke konkurenci mezi úpravou s.r.o. a a.s., a zároveň z důvodu ochrany věřitelů nemůže být kmenový list vydán jako zaknihovaný cenný papír a ani nesmí být kótován a nabízen k prodeji na regulovaném trhu. Dále bude upuštěno od pravidla, že společník může vlastnit pouze jeden podíl. Společenská smlouva bude moci připustit, že společník může vlastnit více druhů podílů zároveň. Případné spory o to, jaká práva jsou s určitým druhem podílu spojena, má rozhodnout soud.

K významné změně dochází i v úpravě převoditelnosti podílu. Pro převod podílu na jiného společníka nebude již ze zákona vyžadován souhlas valné hromady. Podmínku souhlasu některého z orgánů společnosti však může stanovit společenská smlouva. Možnost převodu podílu na osobu stojící mimo společnost bude nově dána přímo zákonem. Pokud by společníci chtěli převoditelnost podílu na třetí osobu vyloučit, musí tak určit ve společenské smlouvě.

Snahu o liberalizaci právní úpravy s.r.o. je možno vidět i v rozšíření důvodů pro jednostranné ukončení účasti společníka ve společnosti na případy, kdy dochází k zásadním změnám ve společnosti. Účelem této úpravy je poskytnutí záruky potenciálním investorům, aby je od vstupu do společnosti neodrazovala hrozba, že ve společnosti budou muset zůstat, i když společnost bude existovat v jiné podobě nebo za jiných podmínek, než když do ní vstupovali.

Po vzoru amerického nebo anglického práva je do zákona nově zavedena možnost ve společenské smlouvě zvolit kumulativní hlasování při volbě členů orgánů společnosti. Tento způsob volby je příznivější pro menšinové společníky, protože jim tak dává větší možnost ovlivnit složení orgánů společnosti. Podstatou kumulativního hlasování je, že počet hlasů, které má společník v závislosti na výši svého podílu k dispozici, se znásobí počtem volených kandidátů. Společník je pak oprávněn se všemi hlasy během volby nakládat libovolně. Může tak např. využít všech hlasů jen pro jednu určitou osobu. Cílem této úpravy je poskytnout menšinovým společníkům možnost mít v orgánech společnosti svého zástupce a zabraňuje většinovému společníkovi v obsazování orgánů plně podle své vlastní vůle. Negativním důsledkem toho by však mohl být vznik konfliktů v rámci kolektivních orgánů společnosti, kde jednotliví členové mohou mít jiné představy o řízení společnosti v závislosti na tom, kým byli do orgánu dosazeni.

Navrhovaný zákon by měl nabýt účinnosti 1. ledna 2013. Společnosti zakládané po tomto dni budou již zcela podřízeny nové úpravě. Již fungující společnosti se pak budou moci samy rozhodnout, že se podřídí nové úpravě. Návrh zákona je výsledkem dlouholeté práce rekodifikační komise a dá se předpokládat, že spolu s celým balíkem reformních zákonů bude přijat. Vzhledem k poměrně brzkému datu navrhované účinnosti a značné rozsáhlosti změn oproti dosavadní úpravě by se s ním podnikatelé měli začít průběžně seznamovat.

Pavel Boguský

[WEINHOLD LEGAL, v. o. s.](#)

Charles Square Center
Karlovo náměstí 10
120 00 Praha 2

Tel.: +420 225 385 333

Fax: +420 225 385 444

email: wl@weinholdlegal.com

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [TOP 5 judikátů z korporátního práva za rok 2025](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [SCHEJBAL& PARTNERS stáli u získání jedné z prvních licencí dle MiCA v ČR](#)
- [Proč dnes více než polovina M&A transakcí ve střední Evropě nekončí podpisem](#)
- [Přehnaná, nebo důvodná prevence? Zajištění a utvrzení závazků v praxi](#)
- [Návrh nového zákona o digitální ekonomice](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 30.: Jednání za s.r.o. - zápis jednatelského oprávnění do obchodního rejstříku](#)
- [Prověřování zahraničních investic a kybernetická regulace: řízená služba jako nová transakční proměnná](#)
- [Předběžné opatření a další instituty k ochraně věřitelů při přeměnách](#)